

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 19097

**Vedartsanalyser på material från Västra
Götalands län, Tanum 2463**

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 19097

2019-11-22

Vedartsanalyser på material från Västra Götalands län, Tanum 2463

Uppdragsgivare: Linda Wigert/Kulturlandskapet

Arbetet omfattar fem kolprover från undersökningar av ett boplatssområde med förväntad datering i sten- och bronsålder.

Proverna innehåller kol från al, björk, ek och tall. Prov 5 från A6 innehåller inget analyserbart träkol men däremot plockade jag ut ett tiotal förkolnade sädeskorn ur en ganska liten påse. Möjligen finns det fler makrofossil i provet.

Prov 50 från A 9 innehåller bara ett litet förkolnat fragment av björk. Jag bedömer att kolet inte räcker för en datering.

Ek och Tall från prov 1 respektive prov 4 kan komma att ge dateringar med hög egenålder.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
3	1	Härd	0,7g	0,7g 7 bitar	Ek 7 bitar	Ek 53mg	
5	4		0,1g	0,1g 2 bitar	Tall 2 bitar	Tall 33mg	
6	5	Grop	22,1g	0,2g 10 bitar	Makrofossil Sädeskorn 10 st	Sädeskorn 10 st	
7	6	Grop	16,1g	1,3g 3 bitar	Al 3 bitar	Al 139mg	
9	50	Grop	6,6g	<0,1g 1 bit	Björk 1 bit	Björk <1mg	

Erik Danielsson/VEDLAB
Kattås
670 20 GLAVA
Tfn: 070 34 00 645
E-post: vedlab@telia.com
www.vedlab.se

De här trädslagen förekom i materialet

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Al Gråal Klibbal	<i>Alnus sp.</i> <i>Alnus incana</i> <i>Alnus glutinosa</i>	120 år	Klibbalen är starkt knuten till vattendrag. Gråalen är mer anpassningsbar	Motståndskraftigt mot fukt. Brinner lugnt och ger mycket glöd.	Klibbalen kom söderifrån ca 5000 f.Kr. Gråalen vandrar in norrifrån ett par tusen år senare
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol. Ger mycket glöd.	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävern haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat. Energirik ved ger mycket glöd.	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt och kopplat till bla Tor. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Tall	<i>Pinus silvestris</i>	400 år	Anspråkslös men trivs på näringsrika jordar. Den är dock ljuskrävande och blev snabbt utkonkurrerad från de godare jordarna när granen kom	Stark och hållbar. Konstruktionsvirke, stolpar, pålar, båtbygge, kärl (ej för mat) taksån, tjärbloss, träkol, tjärbränning	Underbarken till nödmjöl, årsskott kokades för C-vitaminerna. Även som kreatursfoder

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Mikroskopfoton är tagna med Nikon Coolpix 4500. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover.